

Vooruitzichten

DOOR

K. HORNER.

De overgang van het kapitalisme naar het kommunisme is begonnen. Deze aanhef van een verklaring van een groep Nederlandsche intellektueelen vat in korte formule de hoofdinhoud van onze tijd samen. Als levende overtuiging van enkelen, die dit reeds lang vooruitzagen en ondanks ontmoediging er aan vasthielden, als groeiend bewustzijn voor meerderen, die zich trachten te orienteeren in de nieuwe wereld en hun nieuwe taak daarin, als vage vrees bij een groot deel der machthebbers, die hopen met bruut wapengeweld de ontwikkeling te kunnen keeren, als nog vagere verre hoop in de tallooze proletariers, afwachtend, twijfelend, wat het worden zal, maar toch in onrust, in trilling, in beginnende gisting, als knoppen in Februari....

Zoo kort en eenvoudig deze formule is, zoo ontzaglijk, grootsch en ingewikkeld de werkelijkheid, die ze uitdrukt — de inhoud van een periode van overgang, waarin een jaar van felsten strijd en revolutionaire ontwikkeling slechts een kleine episode is. Wij zeggen, dat uit het bankroet van het kapitalisme, uit de ontredde van het ekonomisch leven het socialisme de eenige redding is, die de massa's moeten en zullen aangrijpen, om niet te gronde te gaan. Maar men denke daarbij niet aan een volkomen vastloopen van de machine, een stilstand van alle werk, een actueele ineenstorting, waarna zij dan op nieuwe wijze in gang gebracht wordt — onmiddellijk, in korten tijd, omdat anders alles verhongert. Het is geen overgang in een enkel jaar; en omdat zonder produktie het leven niet mogelijk is, gaat de produktie ondertusschen voort, hoe dan ook, hortend en stootend; er wordt geleefd en gewerkt, deels op oude wijze, hier en daar al met een nieuw element. Er is naast pogingen van socialistischen opbouw — en nog meer aarzelingen — een begin van kapitalistisch herstel, van warenverkeer, van sloop-

vaartbeweging, door sommigen, in schematische navolging van Marx' beroemde uitspraak uit 1850, zonder op de verdere groote economische, financieele en psychologische momenten te letten, beschouwd als teekèn, dat het met de revolutie gedaan is. De proletarische revolutie — het is vroeger al dikwijls gezegd naar aanleiding van de krisissen als revolutionaire drijvende kracht — is niet een mechanische noodzakelijkheid, om uit een economische „Zwangslage" te komen. De revolutie is een daad van menschen, geestelijk daartoe gerijpt onder de door krisistoestand geweldig versterkte werkingen van de materieel-economische krachten. De overgang naar het kommunisme is het proces van rijpwording van de menschheid, nu voortgestuwd door de economische ineenstorting, tegelijk een proces van strijd, waarin de macht van het kapitaal geheel vernietigd moet worden. Een ontzaglijk historisch proces, dat al naar de voorhanden omstandigheden in verschillende landen de meest gevarieerde vormen aanneemt.

De Russische revolutie is niet in alle opzichten een maatstaf. Zij was, vergeleken met wat het overige Europa bracht en nog brengen zal, een idylle. Zoo eenvoudig, zoo vanzelf en geleidelijk gleeed daar de macht in de handen van de proletarische klasse, als volgens een programma — de komplikaties, de moeilijkheden kwamen daarna door den druk van buiten, de imperialistische aanvallen, de stelselmatige afsluiting, de economische boycot van den kant van de geallieerden, een bewijs hoe onmogelijk een enkel land leven kan buiten de wereldgemeenschap. De oorzaak van dit mooie eenvoudige karakter is bekend: proletariaat en bourgeoisie waren beide klein en zwak, als nieuwe klassen, voortgekomen uit een klein stuk groot industrie, geënt op een reusachtig primitief landbouwland. Daarom was de strijd kort, de zegepraal snel.

In West-Europa is de bourgeoisie een sterke klasse. In Duitschland is ze nog nieuw, maar in Engeland en Holland bovendien nog diep geworteld door een traditie van eeuwenlange heerschappij. Daarom moet in zulke landen de overgang naar het kommunisme het moeilijkst zijn en het langst duren. Maar ook in Duitschland beheerscht de burgerlijke klasse het geheele maatschappelijke leven oneindig veel vaster en steviger dan in Rusland, want het economisch leven is burgerlijk-kapitalistisch tot in de uiterste uithoeken van riddersgoed en keuterboerderij. Daarom is haar heerschappij meer dan een geweldmacht van boven: geestelijk beheerscht zij alle klassen. Haar kultuur en haar wereldopvatting zijn als zenuwen van macht door het geheele volk gegroeid; als met sterke peezen is haar macht vastgesjord in politiek, in wetenschap, in literatuur, in

organisatie, in bestuur, in boerenbond, in vakvereeniging, in sociaal-democratie. Gaat zij onder, dan is dat nog meer dan een overgang van de regeering aan een nieuwe klasse, door een revolutiedaad van de massa. Het is haar vernietiging als heerschende klasse: en dit is tegelijk haar vernietiging als klasse. Het is nog wat anders dan een dekreet, dat het kapitaal dividend ópheft of de inkomens egaliseert. Het is een strijd op leven en dood van een klasse, die zich tegen haar vernietiging verzet met denzelfden levenswil als een organisme tegen persoonlijke vernietiging; het is de ondergang van een wereldbeschouwing, een levensstelsel, een kultuur, die voor deze klasse als de ondergang van alle kultuur, van de wereld zelf is. Kleine trekjes uit dien fellen klassestrijd ziet de bourgeoisie als persoonlijke levenservaringen van haar klassegenooten, fantastisch gekleurd soms, in de berichten uit Rusland, in wat daarbij terreur, schrikbewind heet: rijke bourgeois tot straatbedelaars geworden, van de beschikking over hun weelderige woningen beroofd, aangekeken als schadelijke, nuttelooze parasieten, die door tot deze klasse te behooren als het ware met een brandmerk van verachtelijkheid geteekend zijn, en eerst weer als mensch erkend, als zij alle oude aanspraken opgeven, de nieuwe orde erkennen, daarin hun plaats als arbeider in dienst van het algemeen innemen en als een vuil hulsel alles afwerpen, wat zij te voren als hun beschaving, hun hooge waarde beschouwden. En waar onder het nieuwe regime — als misdadige oude instinkten — de methoden der burgerlijke wereld van egoïsme en persoonlijk winstbejag weer optreden, worden ze onverbiddelijk uitgeroeid. Deze zijde van de Russische wereld is de eenige, die onze bourgeoisie interesseert en die daarom in de West-Europeesche burgerlijke pers, behoorlijk voorbereid, als bolsjewistische gruwel-verhalen de ronde doet.

* * *

Onder de aspekten, waaronder de wereldkrisis door den oorlog zich vertoont, zijn de belangrijkste, die het eerst in het oog vallen, de hongersnood en de ekonomische ontwrichting. Een chronisch tekort aan levensmiddelen heeft de volkeren van Centraal-Europa gedurende den oorlog uitgemergeld; de voortzetting van de blokkade tesamen met de jammerlijke hulpeloosheid der socialistische regeeringen heeft dezen toestand na den oorlog bestendig en verergerd. De produktie, geheel in dienst van oorlogsmateriaal gesteld, moet weer tot vredesproduktie omgeschakeld worden; maar grondstoffen, machines, verkeersmiddelen zijn op de meest roekelooze manier opgebruikt, en alles

moet nieuw opgebouwd en aangevoerd worden. In Engeland gebeurt dit al, maar in Centraal-Europa is daarvan geen sprake, omdat de geallieerden alle scheepsruimte voor zich zelf noodig hebben; hier is de economische crisis en de werkeloosheid haast onherstelbaar. In dit opzicht bestaat er dus een reusachtig verschil tusschen Engeland en Amerika, die bijna niet geleden hebben en den weg van kapitalistisch herstel inslaan, Frankrijk en België, die verwoest zijn, maar zich herstellen kunnen, en Duitschland en Oostenrijk, waar de massa's onweerstaanbaar den weg der revolutie opgedreven worden.

Maar achter deze onmiddellijk zichtbare vorm van ontwrichting staat nog een andere, die hun allen behalve Amerika en Japan gemeen is: de financieele. Men hoort er weinig van, omdat de staatsleiders deze kwestie overal ontwijken en ze met voorloopige lapmiddelen afdoen, om ze te kunnen uitstellen. Want de financieele kwestie laat zich een tijd lang uitstellen en men hoopt op een gunstiger tijd, later, als niet meer de gisting der volksmassa's haar regeling al te gevaarlijk maakt.

Gedurende den oorlog kon men zich in Engeland en Frankrijk nog met den uitweg troosten, dat volgens kapitalistisch oorlogsrecht de overwonnene ook de oorlogskosten van den overwinnaar betaalt: the Huns will pay; le Boche payera. Maar die illusie is nu vervlogen, al tracht men ze in Frankrijk nog krampachtig aan den man te brengen. Duitschland kan ze niet betalen, al geeft het al wat het bezit; het is te veel; hoogstens kan het de aangerichte schade in de verwoeste gebieden vergoeden. Frankrijk en Engeland staan beide voor een reusachtig financieel probleem (dat nog verpletterender op Italië, Duitschland, de Oostenrijksche staten drukt): wat moet er met de staatsschulden gebeuren?

Engeland heeft door den oorlog een staatsschuld van bijna 100 milliard gulden, Frankrijk nagenoeg evenveel, wat op ruim 40, resp. 60 pCt. van het geschatte totale volksvermogen vóór den oorlog neerkomt. De rente hiervan met de overige staatsuitgaven zullen dus, bescheiden gerekend, ongeveer de helft van het totale jaarlijksche volksinkomen bedragen. Dit beteekent, dat de geldkapitalisten, die bezitters van deze leeningen zijn, aanspraak maken op de helft van het totale volksinkomen, dat dan door belastingen uit het volk gehaald moet worden en hun ter hand gesteld. Daar dit het grootste deel is van alle meerwaarde, die het kapitaal afwerpt, is het onmiddellijk duidelijk, dat dit niet door een nieuwe verdeling van de meerwaarde tusschen het oude en het nieuwe kapitaal kan bereikt worden, (d.w.z. een belasting op het bezit) maar alleen door een enorme verhooging van de uitbuiting, in den vorm van verhooging van de indirecte

belastingen en de prijzen. Dat dit bij de Engelsche arbeiders op fel verzet zal stuiten, is niet te betwijfelen. Maar een andere uitweg is er niet, tenminste niet een, dien burgerlijke staatslieden licht zullen inslaan. De oorlogsschulden annuleeren gaat niet, wegens het gelijke recht van alle kapitaal. Alleen het kapitaal belasten gaat ook niet, omdat het bedrag te hoog zou worden; de eerste financieele hervorming na den oorlog bestond trouwens in een vermindering van de oorlogswinstbelasting tot de helft. Bovendien spiegelt het oude kapitalistische recht aan deze financiers voor, dat belasting van het geheele volk ten bate van de staatsschuldeischers de eenige billijke weg is: alle kapitaal is recht op winst, dus is de reusachtige vermeerdering van staatsschuld — een bewijs van reusachtige verarming door onproductief verbruik — van kapitalistisch standpunt een reusachtige vermeerdering van kapitaal, dat recht op winst heeft, door de volksmassa's op te brengen. Overtuigd van haar heilig recht zal dus de bourgeoisie niet aarzelen, de arbeiders door zwaardere belasting — en afwenteling van de kapitaalbelasting op de verbruikers — zwaarder uit te buiten. Maar thans nog niet, nu het spook van het Kommunisme over Europa waart. Zij stelt uit; maar zij ontkomt niet aan het konflikt. En hetzelfde geldt voor de andere landen.

De klassestrijd zal in Engeland ongetwijfeld andere vormen aannemen, dan in Midden-Europa. De afloop van de mijnwerkersbeweging toont, dat de Engelsche bourgeoisie bereid is om de bevrediging der arbeiders te koopen met grootē direkte koncessies op gebied van loon en werktijd. Ongetwijfeld zit daarbij de gedachte voor, het machtige „drievoudig verbond” van steenkolen, spoorwegen en transport door voorrechten om te koopen, om ze te scheiden van de massa der anderen, die dan gemakkelijker er onder te houden en te villen is. Maar ook in het algemeen zal de Engelsche bourgeoisie de eischen van het industriele proletariaat tot zeer groote hoogte *kunnen* en *moeten* bevredigen. Beide, omdat haar inkomen niet enkel uit dit proletariaat, maar voor een zeer groot deel uit de koloniën komt. Vermindering van den graad van uitbuiting thuis benadeelt slechts bepaalde groepen onder haar. Om de koloniale uitbuiting te verzekeren moet zij echter de volle onverminderde beschikking over de staatsmacht, de politieke machine houden; liever dan te riskeeren dat het proletariaat daarnaar de hand uitsteekt, zal zij het brokken direkte verbetering toewerpen. Door den oorlog is haar koloniaal machtsgebied in Afrika, in Oost-Europa, in Oost-Azië, Perzië, Turkestan, Tibet enorm vermeerderd; groote beloften van reuzenwinsten liggen daarin voor het kapitaal, en het behoeft daartoe aan de arbeiders geen groote lasten op te leggen, daar de koloniale oorlogen met vrij-

willigers en inboorlingenlegers gevoerd werden, of door troepen in indirekten dienst, als nu in Oost-Europa tegen Rusland.

Dit zijn de oorzaken en krachten, die de lijn der ontwikkeling over sociale hervorming, intooming van partikuliere winst, en stappen naar het staats-socialisme kunnen voeren. Maar andere krachten werken ook hier, die naar verscherping en revolutie leiden. Ten slotte het uitgestelde konflikt van de staatsschulden, erfenis van den grooten wereld-veroveringsoorlog. Daarnaast treden reeds, ook opgestuwd door de Russische revolutie, de eerste symptomen op van een beginnend verzet van de volkeren van Azië, van koloniale opstanden, die de sociale basis van den Engelschen rijkdom aantasten en den grond onder de voeten der Engelsche bourgeoisie ook aan die zijde doen afbrokkelen, waardoor zij zich met felheid naar beide zijden moet verweren. En dan zullen de sociale revoluties in het overige Europa hun invloed doen gelden en het Engelsche proletariaat meesleepen in de algemeene groote wereldrevolutie.

Erger is Frankrijk er aan toe. Wel behoort het tot de overwinnaars, maar het heeft zwaarder geleden van den oorlog en heeft geen groote koloniale winsten te boeken. De hulpbronnen voor een industriele opleving, veel sterker dan vóór den oorlog, zijn aanwezig: het Lotharingsche ijzerbekken en de kolenmijnen aan de Saar kunnen Frankrijk tot een groote industriele mogendheid maken. Maar het kan aan de arbeidersklasse weinig beloven, niets dan zwaardere uitbuiting door de staatsschulden; dus is hier op een veel telleren klassestrijd te rekenen. Het is geen toeval, dat Frankrijk nu den indruk maakt van de meest militaristische en gewelddadige onder de bondgenooten; de ekonomisch-politieke verhoudingen gelijken op die van Duitschland na '70: opstijgende industriele ontwikkeling, zware druk van boven op de arbeiders, reactie en verscherping der klassetegenstellingen.

Nog erger is het in Italië en België. Italië heeft weinig hulpbronnen uit zichzelf; de kosten van den oorlog gaan boven zijn draagkracht. Over den inwendigen toestand vernemen wij echter langs vele omwegen nog te weinig, om tot een klaar beeld te komen, hoe de klassen daar tegenover elkaar staan. Des te meer hooren wij van België. België heeft van den oorlog en de bezetting ongelooflijk geleden; verarmd en leeggeplunderd door de Duitschers, verwacht het nu zijn weeropbouw van rijkelijken toevoer van grondstoffen en machines uit Engeland en Amerika. Maar daarin wordt het bitter teleurgesteld: van alle beloften gedurende de oorlog komt niets, omdat Engeland ze voor zijn eigen opbouw noodig heeft. De schadeloosstelling van Duitschland zal hieraan nog niet veel kunnen ver-

anderen, en met bezorgdheid ziet de Belgische regeering de dreigende stemming der massa's, die door een geweldige werkeloosheid geteisterd worden.

* * *

Terwijl de materiele voorwaarden voor een revolutionaire ontwikkeling in West-Europa steeds duidelijker te voorschijn treden, schijnt de golf der revolutie zelf in Centraal- en Oost-Europa op het oogenblik terug te loopen. De Russische Sovjet-republiek heeft in de afgelopen maanden in het Zuiden aan terrein gewonnen, door de volksmassa's in de Oekraïne zelf krachtig binnengehaald; het dreigend offensief der Entente van Roemenie en Kaukasie uit werd gestuit, eensdeels blijkbaar door den onwil van de Fransche soldaten in Odessa, anderdeels doordat wegens de Egyptische troebelen de Engelsche soldaten uit de Kaukasus en Bakoe teruggetrokken moesten worden. Maar nu dringen van het Oosten de Siberische troepen van Koltsjak vooruit, rijkelijk door of via Japan van wapentuig voorzien, en uit het Noord-Westen evenzoo een Finsch-Zweedsch leger. Nog steeds moet het kommunistisch Rusland om zijn bestaan vechten, afgesneden van de overige industriële wereld, waaraan het voor zijn technischen opbloei gebonden is, van alle zijden besprongen door de huurbenden van het Engelsch-Amerikaansche imperialisme. De nieuwe kommunistische republiek Hongarije, overvallen door de legers der omringende vazalstaten der Entente vóór het zichzelf militair kon toerusten, staat op het punt weer te gronde te gaan. Ook de Munchensche radenrepubliek is na een kort bestaan reeds weer vernietigd door de troepen van Noske.

Een op en neer golven van de revolutie is het natuurlijke uitvloeisel van het verschillende karakter van de beide strijdende machten, kommunisme en imperialisme. Het kommunistisch verzet moet lang rijpen, voor het tot de daad komt; onuitputtelijk haast is het geduld der massa's, en lang duurt het eer zelfs het krachtige voorbeeld van het eene volk aan het andere moed en zelfvertrouwen geeft tot navolging. Het imperialisme daarentegen heeft onmiddellijk zijn geweldmacht bij de hand, en innerlijk zelf reeds hol en voos kan het naar buiten nog een sterke militaire kracht ontwikkelen. Anderhalf jaar duurde het eer na de Russische revolutie de Duitse arbeiders tot voldoende verzet rijp waren; dien tijd gebruikte het Duitse imperialisme om het kommunisme in Rusland achteruit te dringen en van zijn hulpmiddelen te berooven en het in Finland, de Oekraïne en aan de Oostzee bloedig te vernietigen. Het kommu-

nisme groeit in Midden Europa; maar de militaire kracht van de landen en streken, waar het nog niet tot volle ontplooiing kwam, is sterk genoeg om het daar met geweld neer te slaan, waar het even meester werd. Totdat ook in die landen de innerlijke ontbinding zoo ver voortgaat, dat hun uiterlijke macht ineenstort. De tijdelijke zegepraal van de kapitaalmachten kost telkens aan de beste aanvoeders van het kommunistische leven — „Wir Kommunisten sind ja nur Tote auf Urlaub“ schreef onlangs de Chemnitzer „Kämpfer“ — maar kan het veldwinnen van de revolutie niet tegenhouden.

Ook in Duitschland loopt de revolutie schijnbaar terug en wint de reactie steeds meer macht. Deze nieuw gewonnen macht is zoo goed als geheel de ruwe geweldmacht van de door Noske georganiseerde witte garden. Op de been gebracht onder bescherming van de Ebertregeeriug, toen de massa der arbeiders, politiek nog geheel onrijp, in deze mannen vertrouwen stelde, zijn ze sindsdien voortdurend uitgebreid en innerlijk vast georganiseerd onder leiding van de reaktionairste officieren van het oude regime. Deze vrijwilligersbenden, waaruit alle „onvertrouwbare“ bestanddeelen verwijderd zijn, samengesteld uit de ruwste elementen van de bourgeoisie en rowdies uit het lompenproletariaat, door hooge soldij en extra materiele verzorging begunstigd, hebben onder beestachtige wreedheden tegen gevangenen, — vaak personen, die geheel buiten de akties stonden, — alle beginnende arbeidersbeweging in bloed gesmoord. Na den Januaristrijd in Berlijn zijn achtereenvolgens alle streken van Duitschland, waar nog democratische overblijfselen van de Novemberrevolutie over waren, of de arbeiders in nieuw verzet halfkommunistische bestuursvormen stichtten, veroverd en bezet: Bremen, Brunswijk, Rijnland, Halle en nu München. Overal werden stelselmatig de arbeiders, die een begin van roode garden gevormd hadden, ontwapend en werd de bourgeoisie, onder den naam van burgerwachten, bewapend. De kommunistische leiders werden daarbij steeds gevangengezet of doodgeschoten, de kommunistische bladen zijn gaandeweg alle verboden en onderdrukt. Een militaire geweldheerschappij, veel bruter en ruwer dan vroeger onder Wilhelm, — omdat toen de troepen niet zooals nu uit uitgezochte vrijwilligers bestonden — heerscht over Duitschland; de eigenlijke machthebbers zijn de officieren, de oude militaire kaste, evenals de eigenlijke regeerders de oude bureaukraten zijn: aan de ijdele socialistische leiders laat men nog de hooge representatieve baantjes als schijn van macht, zolang dit voor het rustig houden van de arbeiders noodig schijnt. Men houdt in deze reaktionaire kringen wel rekening met groote politieke stakingen der arbeiders; maar daartegen worden z.g. „burger-

stakingen" georganiseerd, d.w.z. stelselmatig onttrekken van voedsel en medische hulp aan het proletariaat onder bescherming van het leger, eenvoudig van boven af bevolen. En dan hoopt men door flinke „aderlatingen" de schrik er zoo in te brengen, dat de arbeiders zich niet langer zullen durven verzetten.

Tegenover deze snel opgeschoten burgerlijk-reaktionaire geweldmacht is de macht der arbeiders maar langzaam gegroeid, dus relatief gedaald. De aanhang van de meerderheidssocialisten is enorm gedaald: de zuiver kapitalistische regeering van deze socialistische parvenus, hun saboteeren van alle ernstige voorstellen tot socialiseering, hun gewelddadig optreden tegen stakende arbeiders moet ten slotte de hardste koppen tot inzicht brengen. Aan de andere zijde is de kommunistische partij van haar beste leiders beroofd, overal vervolgd en gejaagd, door onderdrukking van haar pers buiten staat, op de massa's voortdurend in te werken, hoewel in aanhang snel groeiend. Zoo ligt het centrum van zichtbaar verzet bij de „Onafhankelijken". Tegenover het openlijke verraad van de meerderheidspartij zijn zij de handhavers van de zuivere oude socialistische traditie, die niets geleerd en niets vergeten hebben. Toen het kommunisme optrad met het radensysteem als leuze, traden zij, onder aanvoering van Kautsky, voor de parlementaire democratie op, daarmee de bourgeoisie in het zadel helpend. Nu, nadat de massa's meer en meer die leuze aanvaardden, zijn zij tot verdedigers van het radensstelsel bekeerd; trouwens, evenals de meerderheidssocialisten zelf. Terwijl deze er fabrieksraden voor overleg over loon en werktijd van willen maken, meenen de Onafhankelijken zeer radikaal te zijn, door ze politieke functies te geven, als bijraad naast het parlement. Zien ze dan niet, dat zulk een arbeidersraad naast het werkelijke parlement een machteloos vijgeblad voor een bourgeoisregeering zal zijn, of naast dit parlement onmogelijk is? Misschien wel; maar dan hopen ze, dat uit de parlementaire konflikten tusschen die lichamen een voortzetting van de revolutie opgroeit. De socialistische wereld is voor hen niet een strijd in en door de massa's maar in en door de vertegenwoordigers. 1)

1) In de Tribune prijst Mr Philips Price — de vroegere korrespondent van de Manchester Guardian, die in Rusland een bewonderaar van het Bolsjewisme werd, als kenner van Russische toestanden zeer gewaardeerd, thans te Berlijn — de Onafhankelijken voor hun optreden en verwijt aan de Duitse kommunisten, dat zij door hun verkeerde taktiek van isolement hun invloed op de massa's verliezen. Onze Duitse partijgenooten kennen en doorzien de halfheid en lauweheid van de Onafhankelijken beter dan Mr. Price; hebben zij een noodlottige taktische fout begaan, dan is het wel deze, dat zij te lang (tot einde 1918) met de Onafhankelijken samengingen.

De vrees voor massastrijd, die deze radikalen sinds 1910 in het bloed zit, beheerscht hun geheele taktiek: hun methode van terugkrabbelen en aarzelen in Januari, toen anders de strijd te winnen was geweest, was een hoofdoorzaak voor de nederlaag der arbeiders. Zij willen oprecht en ernstig socialiseeren (hoewel voorzichtig) en verwijten terecht aan de regeering, dat zij niets doet; maar hun socialiseering komt in de praktijk op een langzaam staatsocialisme neer. Zij roepen nooit op tot werkelijken strijd van de massa's tegen de regeering. Hun strijd is altijd brave verontwaardiging over de slechtheid en onbekwaamheid der regeeringspersonen — de oude methode van: wij zouden het beter doen; hun aanval is steeds opgewonden protesteeren, altijd passief afwachten, tot anderen, tot de massa's zelf optreden. In dit flauwe, halfslachtige wezen van de Onafhankelijken is de zwakheid van het Duitsche proletariaat belichaamd.

Bij de aanhangers van de meerderheidspartij gedachtelocs aanhangen van vroegere socialistische frases en personen, bij die der onafhankelijken overtuigd aanhangen van de vroegere socialistische denkbeelden en principes — in beide gevallen is het de traditie der sociaaldemokratie, die het Duitsche proletariaat zwak maakt.

Reeds gelooven burgerlijke journalisten de revolutiecrisis overwonnen en prijzen (als in de N. Rott. Ct.) Noske als de hersteller van de orde. Maar zij vergeten, dat de economische grondslag van de Duitsche maatschappij nog een hopelooze ruïne is: alles ontbreekt voor een nieuwen opbouw. Daarbij komt de moreele inzinking, als van een maatschappij, die bezig is te vergaan. De regeering doet niets en kan niets; de sabelheerschappij der witte garden kan wel de nieuwe krachten van opbouw neerslaan maar niet zelf opbouwen. De vredesvoorwaarden, die nu juist, terwijl wij dit schrijven, bekend worden, maken een voortbestaan van Duitschland als kapitalistisch land zoo goed als onmogelijk; zij zouden van het burgerlijk Duitschland een uitbuitingsgebied van buitenlandsch kapitaal maken, veroordeeld tot dubbelen slavenarbeid, tegelijk voor eigen heerschers en voor vreemd kapitaal.

Dit is de periode, waarin het Duitsche proletariaat zich onder noemelijk lijden losmaakt van zijn verleden, van zijn burgerlijke tradities, die het verlamden. Elke partieele uitbarsting is een deel van deze zelfbevrijding, een deel van het vernietigingsproces van het kapitaal. Komt het tot groote algemeene uitbarstingen, dan moet deze regeering vallen. Daarmee is dan nog niet het einde van der strijd bereikt. Dan zal de tijd voor de Onafhankelijken gekomen zijn, om te trachten het onafwendbare groote konflikt van kapitaal

en arbeid te verzachten, te ontwijken, langs omwegen op te lossen, het zoo eindeloos te verlengen, en de arbeiders van groote daden terug te houden.....

De vernietiging van de bourgeoisie als heerschende klasse, als klasse, is een lang en moeilijk proces, waar zij zoo sterk is als in Duitschland; de regeeringsmethode van de meerderheidssocialisten en de aarzelende halfheid van de onafhankelijken zijn beide een deel van de geestelijke macht der burgerlijke klasse over het opkomend proletariaat. Hier zien wij een illustratie van wat Marx in „Der 18 Brumaire” schreef:

„Proletarische Revolutionen kritisieren beständig sich selbst, unterbrechen sich fortwährend in ihrem eignen Lauf, kommen auf das scheinbar Vollbrachte zurück, um es wieder von Neuem anzufangen, verhöhnen grausam-gründlich die Halbheiten, Schwächen und Erbärmlichkeiten ihrer ersten Versuche, scheinen ihren Gegner nur niederzuwerfen, damit er neue Kräfte aus der Erde sauge und sich riesenhafter ihnen gegenüber wieder aufrichte, schrecken stets von Neuem zurück vor der unbestimmten Ungeheuerlichkeit ihrer eigenen Zwecke, bis die Situation geschaffen ist, die jede Umkehr unmöglich macht, und die Verhältnisse selbst rufen: Hic Rhodus, hic salta!”